

TIME : 2 Hrs

MARKS : 60

N.B.: All questions are compulsory.**Internal options are mentioned.****Figures to the right indicate marks.****UNIT-I**

- Q.1 A. Explain the objective and function of NHRC. (9)
- OR**
- A. Explain 'Domestic Violence Act, 2005'. (9)
- B. What problems are faced by SC Community as a vulnerable group. (6)
- OR**
- B. How can the rights of vulnerable groups be protected and promoted. (6)

UNIT-II

- Q.2 A. Discuss various causes of Environmental degradation. (9)
- OR**
- A. What is disaster mitigation? Explain its measure. (9)
- B. Explain psychological effect of disasters on human life. (6)
- OR**
- B. Types and causes of pollution. (6)

UNIT-III

- Q.3 A. Discuss the role of technology in economic and social development. (9)
- OR**
- A. What are the development of science in the classical era? Discuss. (9)
- B. Explain why science is called as an empirical knowledge. (6)
- OR**
- B. Discuss the role of science in exploding myths. (6)

UNIT-IV

- Q.4 Write note on (Any 3) (15)
- Barrier in effective communication.
 - Resume
 - Leadership skill.
 - Team building.

- सुचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य.
२. आंतरिक पर्याय मांडलेले आहेत.
३. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

विभाग - १

- प्र.१ अ. NHRC चे उद्दीष्टे आणि कार्यपद्धती स्पष्ट करा. (९)
किंवा
अ. घरगुती अत्याचार कायदा, २००५ स्पष्टीकरण द्या. (९)
ब. एक संवेदनशील गट म्हणून SC_s समुदायाद्वारे समस्या काय आहेत? (६)
किंवा
ब. संवेदनशील गट हक्कासाठी कसे संरक्षित आणि प्रोत्साहित करू शकतो? (६)

विभाग - २

- प्र.२ अ. पर्यावरणाच्या न्हासाच्या विविध कारणांची चर्चा करा. (९)
किंवा
अ. आपत्ती भरपाई करणे म्हणजे काय? त्याचे मोजमाप स्पष्ट करा. (९)
ब. मानवी जीवनावर आपत्तींचा मानसिक प्रभाव स्पष्ट करा. (६)
किंवा
ब. प्रदूषणाचे प्रकार आणि कारणे सांगा. (६)

विभाग - ३

- प्र.३ अ. आर्थिक आणि सामाजिक उन्नतीमध्ये तंत्रज्ञानाची भूमिका यावर चर्चा करा. (९)
किंवा
अ. शास्त्रीय कालखंडामध्ये विज्ञानाचा विकास काय आहे? यावर चर्चा करा. (९)
ब. विज्ञानाला प्रयोगात्मक ज्ञान का संबोधतात, हे स्पष्ट करा. (६)
किंवा
ब. विज्ञानाचा पौराणिक स्फोटक समाज याची भूमिका स्पष्ट करून चर्चा करा. (६)

विभाग - ४

- प्र.४ टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) (१५)
१. प्रभावी संप्रषणांमध्ये अडथळा
२. Resume
३. नेतृत्व कौशल्य
४. गटाची संरचना